

LinuxExpo

Open Source v Turnově v praxi

OpenOffice.org, Thunderbird a Linux
na městském úřadě Turnov

---

15. dubna 2008

Jan Rabas, Město Turnov

j.rabas@mu.turnov.cz

Město Turnov

A. Dvořáka 335

511 22 Turnov

Město Turnov

Město Turnov a městský úřad

Město Turnov

- Leží v srdci Českého ráje
- 80 km severovýchodně od Prahy
- 14 000 obyvatel

Městský úřad Turnov

- Úřad III. stupně
- Město Turnov zaměstnává na MěÚ 130 zaměstnanců
- MěÚ se nachází v 5 budovách
- Všech 5 budov úřadu propojeno optikou
- Uvnitř budov metalika

Popis infrastruktury

Popis infrastruktury

Sít'

Propojení budov

- 5 budov úřadu propojeno optikou
- Většinou 1 Gb/s, 1 budova 100 Mb/s
-

Uvnitř budov

- Metalické rozvody
- Většinou 1 Gb/s, někde ještě 100 Mb/s nebo 10 Mb/s
- Páteřní switche Cisco 1 Gb/s
- Uživatelské switche 3Com 1 Gb/s

Popis infrastruktury

Připojení LAN k Internetu

- 2 připojení - 4 Mb/s a 1 Mb/s
- Služby rozděleny na 2 připojení (2 poskytovatelé)
- V případě výpadku připojení 1 poskytovatele lze některé služby přesměrovat na druhého poskytovatele (např. přístup z LAN na Internet, DNS)
- Jako firewall se používá Novell Border Manager 3.9

Popis infrastruktury

Typy sítí z hlediska provozovaných aplikací

- Sít' městského úřadu – 130 PC, 2 připojení k Internetu
- Sít' MPSV – agenda hmotné nouze, přes switch/router připojena do sítě MěÚ, využívá ji cca 12 PC z těch 130
- Sít' MV – správní (občanky, pasy) a dopravně správní agendy (řidičáky, techničáky atd.), 15 PC, galvanicky oddělena od ostatních sítí, využívá pouze strukturovanou kabeláž v budově, má vlastní připojení na servery MV

Popis infrastruktury

Operační systémy serverů

- Novell Open Enterprise Server 1 SP1 (7x)
  - NetWare 6.5 SP4 (5x)
  - NetWare 6.5 SP6 (1x)
  - SLES 9 SP2 (1x)
- Novell SLES 10 SP1 (2 x)
- Novell NetWare 4.11 SP9 (1x)
- MS Windows Server 2003 Web Edition SP2
- MS Windows Server 2003 Standard Edition SP2

Popis infrastruktury

Operační systémy pracovních stanic

- MS Windows XP (cca 130x)
- SUSE Linux Enterprise Desktop 10.1 (3x)
- MS Windows Vista (1x)

Novell klient

- Novell klient 4.91 SP4 pro Windows, používá se systém automatických updatů
- Novell klient 2.0 pro Linux

Popis infrastruktury

Výčet serverů a jejich služeb

OES NW 6.5

- Hlavní souborový server - NSS a tradiční tiskové služby
- Poštovní server NetMail, DNS/DHCP, NSure Audit
- Web server Apache, MySQL, PHP, FTP server
- Firewall Novell Border Manager, router, webserver Apache, MySQL, PHP, FTP server
- Novell Virtual Office – eGuide, NetStorage, iPrint, iFolder
- Zálohovací server – zálohování na pásky a na HDD

Popis infrastruktury

Výčet serverů a jejich služeb

OES SLES 9

- Souborový server, web server Apache, MySQL, PHP, plánuje se Firebird

SLES 10

- Starý GIS
- Nový GIS

MS Windows Server 2003 Web Edition SP2

- Spisová služba, propojení s eDirectory pomocí LDAP

MS Windows Server 2003 Standard Edition SP2

- Aplikace Stavební úřad a 602 Form Server

Popis infrastruktury

Komu poskytujeme služby

- MěÚ Turnov
  - 15 odborů (každý odbor používá kromě společných aplikací alespoň 1 specializovanou aplikaci, je to jako poskytovat služby 15 firmám)
- MP Turnov
- ZUŠ Turnov
- Městská sportovní Turnov
- Městská knihovna Antonína Marka Turnov (web, e-mail)
- Český svaz chovatelů Turnov (web, e-mail)
- TJ Sokol Turnov (web, e-mail)
- Policie ČR Turnov (web, e-mail)
- Zastupitelstvo a rada města Turnov

Novell Open Enterprise Server

Novell Open Enterprise Server

Výchozí stav

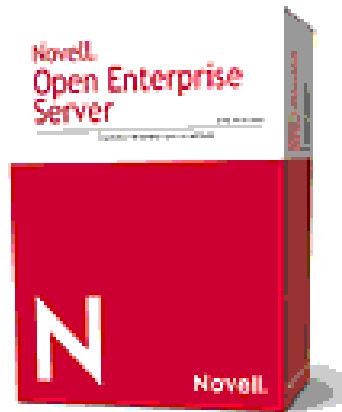
- Město Turnov používalo Novell NetWare 4.11
  - 1 x NetWare 4.11 – NDS, souborové a tiskové služby
  - 1 x NetWare 4.11 – Lotus Domino Server
- Spokojenost s NW 4.11, ale požadavky na další služby
- Vize jedné sítě (One Net), přístup ke všem svým informacím, aplikacím a službám kdykoliv a odkudkoliv na základě jediné identity v eDirectory

Novell Open Enterprise Server

Migrace na Novell OES

- V roce 2005 město Turnov na základě vyborných zkušeností s Novell NetWare migruje na Novell OES

- Nové licencování – servery zdarma, platí se pouze uživatelé, přístup k libovolnému serveru NetWare a Linux na základě jediné autentizace v eDirectory. Uživatel nepozná rozdíl. Naplňujeme vizi jedné sítě

Novell Open Enterprise Server Migrace

- Migration Wizard
  - Migrace probíhá prostřednictvím stanice Windows 2000 nebo Windows XP Professional
  - Zdrojový server NetWare 4.11 SP9
  - Cílový server OES NetWare 6.5 SP4 (Premigration Server)
  - Intuitivní ovládání
  - Nejprve se ve wizardu vše připraví – migrace NDS, eDirectory, svazky
  - Teprve po dokončení a potvrzení všech kroků se spustí migrace
  - Konfiguraci lze připravit během pracovního dne, uložit a spustit vlastní migraci až v naplánované době

Novell Open Enterprise Server

- Novell Open Enterprise Server 1 SP1
  - OES NetWare 6.5 SP4
  - OES SUSE Linux Enterprise Server 9 SP2

Po provedení migrace má MěÚ Turnov k dispozici dvě platformy, z nichž každá poskytuje ve svém oboru to nejlepší.

Novell Open Enterprise Server

To nejlepší z obou světů

NetWare

- Nepřekonatelná úroveň bezpečnosti
- Jednotná správa
- Spolehlivé, škálovatelné, pro velké zákazníky připravené služby

Linux

- Tisíce aplikací
- Naprosto flexibilní systém
- Přínos Open Source principu

Novell Open Enterprise Server

Výhody

Nasazením OES získal turnovský městský úřad získal

- Zabezpečené, stabilní a výkonné síťové prostředí se snadnou centrální správou a nízkými náklady na vlastnictví
- Obě obsažené platformy (NetWare a Linux) poskytují ve svém oboru to nejlepší
- Začlenění serverů NetWare a Linux do eDirectory umožňuje přístup na všechny servery na základě jediné identity a jediného přihlášení
- Díky webovým službám lze provádět správu a monitorování sítě odkudkoliv
- Rovněž přístup k adresářům, souborům a dalším službám je možný vzdáleně po Internetu

Novell Open Enterprise Server v Turnově

Turnov leží na severovýchodě ČR, v srdci Českého ráje. O jeho 14 320 obyvatel se na městském úřadě stará 140 úředníků. Při rozhodování o novém operačním systému byl jednoznačně zvolen Novell Open Enterprise Server.

Stávající řešení

Základem síťové infrastruktury městského úřadu byl až do přechodu na Novell Open Enterprise Server (OES) operační systém Novell NetWare. Zaměstnanci mají na svých počítačích operační systémy Windows 98 a XP, připravují se na přechod na Linux. Souborové servery Novell nabízí úředníkům asi 70 různých aplikací. Kvůli zabezpečení dat, snadné centrální správě a zálohování je naprostá většina aplikací a dat uložena na serverech Novell. Aplikace i data jsou tak dostupné z kteréhokoliv PC, každý uživatel má po přihlášení odkudkoliv přístup jen ke svým aplikacím a datům, včetně uživatelského nastavení desktopu.

Služby Novell NetWare

Ze služeb, které Novell NetWare poskytuje, využívá městský úřad zejména eDirectory, souborové a tiskové služby, router a firewall.

Služba eDirectory umožňuje správcům sítě centrální správu všech objektů sítě, včetně zabezpečení dat. Uživatelé mají přístup ke svým aplikacím a datům jedině po ověření v eDirectory. S tím souvisí i souborové služby, které posky-

tuji tradičně vysokou spolehlivost, výkonnost a bezpečnost. Je tak zajištěn spolehlivý a bezpečný přístup k datům odkudkoliv na základě uživatelského jména a hesla a zajištěna centrální správa dat a jejich zálohování.

Nový operační systém

I přes vysokou spokojenost se stávajícím operačním systémem narůstala potřeba rozšíření poskytovaných služeb. Šlo především o zprovoznění nového serveru jako brány do Internetu a nového webového serveru s vazbou na eDirectory a zajištění efektivního a rychlého zálohování dat. Dále bylo nutné rozdělit poskytované služby, zprovoznit další linuxové servery a začlenit je do eDirectory, aby byla zachována centrální správa všech objektů sítě a jednotné přihlašování uživatelů. Vyžadována byla i správa všech objektů sítě z jednoho místa.

Nové funkce

Novell OES, který si městský úřad vybral na základě výborných zkušeností s provozem systémů NetWare 4.1 a 4.11, obsahuje většinu vlastností

a služeb NetWare 6 a přináší i celou řadu novinek, včetně mnoha produktů, které jsou jinak distribuovány zvlášť. Nový je i licenční model, kdy je třeba zakoupit pouze uživatelské licence a servery jsou zdarma.

Díky integraci SUSE Linux Enterprise Serveru 9 se administrátorům městského úřadu otevřela možnost používat NetWare jako výkonný souborový server a zároveň Linux jako aplikační server, pro který existuje řada open source aplikací.

Jednodušší správa

Novell Remote Manager umožňuje obsluhu serveru odkudkoliv prostřednictvím webového prohlížeče a nabízí i rozsáhlé možnosti sledování provozu. Zároveň slouží uživatelům k přístupu k prostředkům serveru. Utilita obsahuje i zcela nové nástroje, například shromažďování informací o logických discích a tvorbu zpráv nebo kontrolu výskytu bezpečnostních rizik v síti.

Implementace

V první fázi implementace byl otestován a nasazen server NetWare 6.5 do reálného provozu, bez začlenění do eDirectory. NetWare byl instalován

jako druhá brána do Internetu, DHCP server a DNS za účelem testování pro vybrané PC. Po měsíci testování a školení obsluhy byl server zpřístupněn jako brána do Internetu a jako DHCP server a DNS pro celou síť. Následně byl server znovu nainstalován a nasazen do provozu. Ve druhé fázi byly servery NetWare a Linux začleněny do pracovní eDirectory a nasazeny do reálného provozu.

Výhody OES

Nasazením OES získal turnovský městský úřad zabezpečené, stabilní a výkonné síťové prostředí se snadnou centrální správou a s nízkými náklady na vlastnictví. Obě obsažené platformy (NetWare a Linux) poskytují ve svém oboru to nejlepší. Začlenění serverů NetWare a Linux do eDirectory umožňuje přístup na všechny servery na základě jediného přihlášení. Díky webovým službám lze provádět správu a monitorování sítě odkudkoliv. Rovněž přístup k adresářům, souborům a dalším službám je možný vzdáleně po Internetu.

Centrově výhodné řešení

Novell OES přináší v každé verzi zcela zásadní novinky a řadu produktů, dodávaných jinak samostatně, které tak zvyšují přidanou hodnotu OES, při stejné ceně licenci.

Novell Open Enterprise Server

Používané služby

- **Adresářové služby eDirectory**, LDAP (např. také propojení na spisovou službu)
- Souborové služby NSS
- Nástroje pro správu: iManager, Novell Remote Manager
- Virtual Office – eGuide, NetStorage, iPrint, iFolder
- SMS Backup – zálohování všech serverů OES (NetWare a Linux)
- Tradiční souborové a tiskové služby
- Web server Apache, MySQL, PHP (Open Source na NW)
- FTP server
- Většina služeb je k dispozici na NetWare i na Linuxu

Novell Open Enterprise Server

Adresářové služby eDirectory

- Vedoucí pozice na trhu
- Správa pomocí: iManager, C1
- Vlastnosti a výhody: bezpečnost, spolehlivost, robustnost, výkon, distribuovanost a škálovatelnost
- Snadná rozšiřitelnost schématu, eDirectory je na to běžně stavěná, např. instalované produkty běžně rozšiřují schéma a přidávají atributy objektům
- Velmi propracovaná přístupová práva, snadné nastavení přístupových práv do eDirectory

Pro správu 6 a více Windows serverů je výhodné použít eDirectory. Integrace do eDir. velmi zjednoduší správu.

Novell Open Enterprise Server

Novell Storage Services (NSS)

- NSS – podpora neomezeného počtu svazků, max. kapacita každého svazku 8 TB, 8 trilionů souborů na 1 svazek, bez požadavku na další paměť
- Správa pomocí nssmu, NRM, iManageru
- Pool, svazky – kvóty svazků – je možné běžně za provozu měnit kvóty svazků v rámci 1 poolu
- Komprese, Data Shreading (počet průchodů)
- Kvóty na adresáře a na uživatele
- Salvage Files
- SnapShot (snímky poolů)

Novell Open Enterprise Server

Novell Storage Services

- Flush Files Immediately
- Podpora migrace souborů (pro výrobce třetích stran)
- Možnost obnovit smazaný svazek, šifrování svazků, nastavení kvót na adresář a uživatele
- Tradičně rozsáhlé možnosti nastavení přístupových práv, atributy, Salvage, Purge, kvóty na adresář

Novell Open Enterprise Server

Další služby

- LDAP – co je propojitelné s LDAP, je hned propojitelné s eDirectory – využívá se k propojení s dalšími aplikacemi
- Novell Cluster Services (součástí licence OES je neomezený počet 2 uzlových klastrů, lze kombinovat NetWare a Linuxu ve stejném klastru, možnost dokoupit licenci až na 32 uzlů v klastru)

Novell Open Enterprise Server

Další používané produkty na MěÚ Turnov

- Poštovní server NetMail 3.5.2
- Firewall Novell Border Manager 3.9

Novell Open Enterprise Server

Shrnutí

- Novell Open Enterprise Server 1 SP1
  - OES NetWare 6.5 SP4
  - OES SUSE Linux Enterprise Server 9 SP2
- Novell Open Enterprise Server 2
  - OES NetWare 6.5 SP7
  - OES SUSE Linux Enterprise Server 10 SP1

Novell Open Enterprise Server

Zdroje informací

- Internet
  - <http://www.novell.com/oes>
  - <http://www.novell.cz>
- Dokumentace
  - <http://www.novell.com/documentation/oes>
- Autorizovaná školení: <http://www.oksystem.cz/skoleni>
- Literatura

Novell Open Enterprise Server

**Můžete si stáhnout Novell Open Enterprise Server 2
na 60 denní vyzkoušení:**

<http://download.novell.com>

OpenOffice.org

OpenOffice.org

Výchozí stav

- MěÚ Turnov používal textové editory:
  - T602 - verze pro DOS, v celé síti
  - MS Works a MS Office, řádově jednotky licencí
- Přichází OpenOffice pro Windows v anglické verzi
  - Uživatelé spokojeni
- Brzy česká lokalizace OpenOffice pro Windows
  - Uživatelé ještě spokojenější

OpenOffice.org

Instalace a provoz

- Instalováno na souborový server, poskytnuto všem uživatelům, přístupová práva RF
- Provoz OpenOffice.org i na PC s méně než 64 MB RAM
- Na síti společné šablony dokumentů, např. dopisy s hlavičkou města
- OpenOffice.org se rychle ujal
- Používání výchozího formátu sxw, sxc atd.
- Postupně prováděny upgrady, upgrade na síťovém disku (za plného provozu)
- Změna výchozího formátu na Open Document Format (ODF) - odt, ods atd.

OpenOffice.org

Instalace a provoz

- Několika upgrady se dospělo až k dnešní verzi OpenOffice.org 2.3 Novell Edition
  - Vylepšená kompatibilita s MS OFFICE
  - Podpora Visual Basic maker (pro čtení dokumentů od uživatelů, kteří ještě dosud používají MS OFFICE)
  - Vylepšený výkon
- Nyní instalováno na síti a odtud automaticky distribuováno na lokální disky pracovních stanic MěÚ
  - Snížení provozu na síti
  - Všechny pracovní stanice MěÚ již mají dostatečně velký HDD
  - Instalace se spouští z login skriptu
  - Zůstala i možnost spouštět OpenOffice.org ze sítě

OpenOffice.org

Instalace a provoz

Výhoda při zavádění i provozu

- Podpora vedení města tím, že vedení používá výhradně OpenOffice.org – až na 1 výjimku nemají vůbec MS Office

OpenOffice.org

Instalace a provoz

- Vedení společnosti zajímá, kolik to stojí a kolik se ušetří
- Běžný uživatel chce, aby to fungovalo a většinou je mu jedno, co používá a kolik to stojí
- Uspokojení požadavků vedení i uživatelů – OpenOffice.org
  - Je to zdarma
  - Funguje to

OpenOffice.org

Poznatky z provozu

- Do konce roku 2002
  - Uživatelé spokojeni
- Od roku 2003 (po sestěhování okresních úřadů na MěÚ III. stupně)
  - Nespokojenost části nových uživatelů zvyklých na MS OFFICE
  - Nespokojenost části stávajících (původně spokojených) uživatelů OpenOffice.org

OpenOffice.org

Poznátky z provozu

- Příčiny nespokojenosti části uživatelů
  - I přes vysokou kompatibilitu formátů doc a xls v OpenOffice.org a MS OFFICE dochází u dokumentů se složitějším formátováním k „rozhození“ textu (hodně takových dokumentů přichází z ministerstev a z krajských úřadů)
  - Nedostatek znalostí uživatelů – uživatelé nezvládnou pracovat se složitějším formátováním, nedokáží využít možností, které OpenOffice.org nabízí, uživatel neumí ani ukládat ve formátu doc, xls
  - Je to pomalé, dlouhé spouštění
  - Zvyk na prostředí MS OFFICE a „skalní“ uživatelé MS OFFICE

OpenOffice.org

Poznatky z provozu

- Řešení nespokojenosti části uživatelů
  - Zvyšování kompatibility doc a xls v OpenOffice.org a MS OFFICE instalací nových verzí – kompatibilita formátů se s každou novou verzí zvyšuje (časem přichází poznatek, že je vyšší, než kompatibilita mezi jednotlivými verzemi MS OFFICE)
  - Vzdělávání uživatelů - literatura, návody na webu a tvorba vlastních stručných návodů k OpenOffice
  - Se zvýšením propustnosti sítě (nové switche 1 Gb/s) a novými pracovními stanicemi se podstatně zrychluje nabíhání OpenOffice.org, po zmodernizování všech PC distribuce OpenOffice.org na HDD pracovních stanic

Modernizace by se stejně prováděla, takto na ni zbylo více peněz z ušetřených prostředků na MS OFFICE. Výsledný efekt investice je mnohem větší, projeví se na zrychlení provozu všech aplikací.

OpenOffice.org

Poznatky z provozu

- Řešení nespokojenosti části uživatelů
  - Zvyk je otázka psychologie, dejme zákazníkovi výběr
    - OpenOffice – všech 130 počítačů
    - MS Office 2007 – 25 počítačů

OpenOffice.org

Poznátky z provozu

- Problematika formátu pro externí komunikaci
  - Vydáno interní nařízení – dokumenty z OpenOffice.org posílat ven v doc, xls, pdf
  - Přesto v určitém počtu případů docházelo chybným postupem uživatelů k odesílání dokumentů ve formátu odt, ods ...

Nejhorší varianta: uživatel uloží dokument jako odt nebo ods a změní mu příponu na doc nebo xls.

- I přes povědomí o OpenOffice.org neochota externích příjemců nainstalovat si OpenOffice.org zdarma jako alternativu k MS OFFICE

OpenOffice.org

Poznatky z provozu

- Novell je první, s kým jsme začali komunikovat v ODF (Open Document Format)
- Počet společností, které akceptují ODF je stále větší

OpenOffice.org

Shrnutí

- OpenOffice.org na MěÚ Turnov už od anglické verze
- Vedení zajímá, kolik to stojí, uživatel chce, aby to fungovalo – OpenOffice.org splňuje požadavky obou
- Výhoda: podpora ze strany vedení tím, že používá OpenOffice.org
- Současný stav
  - OpenOffice.org 2.3 Novell Edition na všech PC MěÚ
    - Automatická distribuce OpenOffice.org na pracovní stanice
    - Zůstává možnost spouštět OpenOffice.org i ze síťového disku
  - Z toho na 25 PC je navíc MS OFFICE 2007
  - Uživatelé spokojeni

OpenOffice.org

Zdroje informací

- Internet
  - www.openoffice.org
  - www.openoffice.cz
  - cs.openoffice.org – pro vývojáře
- Dokumentace a nápověda k OpenOffice.org
- Školící střediska
- Literatura

OpenOffice.org

Ke stažení zde:

- download.novell.com
- www.openoffice.org
- www.openoffice.cz

Mozilla Thunderbird

Mozilla Thunderbird

Výchozí stav

- MěÚ používal
  - Poštovní server Mercury NLM (1.48)
  - Klienta Pegasus Mail pro DOS (3.4 cs)
  - Klienta Pegasus Mail pro Windows (3.1 cs)
- V roce 2005 změna klienta na Mozilla Thunderbird pro Windows v souvislosti s nově zaváděnou spisovou službou (formát zpráv v HTML)
- Na Mozilla Thunderbird přešel hned bez výjimky celý MěÚ
- MěÚ Turnov používá také Mozilla Firefox

Mozilla Thunderbird

Instalace

- Instalováno na souborový server, poskytnuto všem uživatelům, přístupová práva RF
- Konfigurován na POP3, SMTP (Mercury NLM nepodporuje IMAP ani webové rozhraní)
- Vytvoření uživatelských profilů v domovských adresářích
- Převod pošty z Pegasus Mailu do Thunderbirdu – samoobslužně pomocí přeposlání zpráv
- Převod osobních adresářů z Pegasus Mailu do Thunderbirdu
- Kopírování oficiálních adresářů do uživatelských profilů (v login skriptu)

Mozilla Thunderbird

Provoz

- V roce 2006 přechod na poštovní server NetMail (verze 3.5.2) (NetWare a Linux)
- NetMail 3.5.2
  - Výkonný a bezpečný poštovní server, integrace s eDirectory
  - Modulární, možnost standalone nebo distribuované instalace
  - IMAP, POP3, SMTP, web, SSL, HTTPS
  - NetMail Agents: Adres Book, Alias, Antispam, Antivirus (integrace s Command Antivirus, Innoculate, NetShield and Symantec), AutoReply, Calendar, Connection Manager, IMAP, List, Modular Web Agent, NMAP, Pluspack (Signatures, Message Copy, Remote Sending), POP, Proxy, Rule, SMTP, WebAdmin
  - scms, kvóty, uživatel si sám obslouží zástup, aut. přeposílání a odpověď, pravidla třídění na serveru, sdílení složek a kalendářů

Mozilla Thunderbird

Provoz

- Po přechodu na NetMail 3.5.2 provoz Thunderbirdu na IMAP, SMTP (SSL)
- Nyní přístup k poště odkudkoliv, stačí připojení k Internetu
- Způsoby připojení
  - Libovolný poštovní klient, který umí IMAP, POP3, SMTP
  - Webový prohlížeč (Mozilla Firefox, Internet Explorer ...)
- Nezávislost uživatele na platformě
  - Může použít Thunderbird pro Windows nebo pro Linux
  - Libovolný jiný poštovní klient (IMAP, SMTP, POP3)
  - Webový prohlížeč - Windows, Linux

(Mozilla Firefox, Internet Explorer 5.x a vyšší, Netscape 6.x a vyšší, Konqueror 3.1.4 a vyšší, Safari 1.2 a vyšší, Opera 7.x)

Mozilla Thunderbird

Současný stav

- Poštovní server NetMail 3.5.2
- Uživatel přistupuje k poště na základě 1 identity v eDir.
- Poštovní klient Mozilla Thunderbird pro Windows
- Spouštění ze souborového serveru
- Automaticky vytvářené profily v domovských adresářích
  - V eDirectory vytvořen uživatel a zařazen do skupiny Thunderbird
  - Během přihlášení do sítě se mu automaticky vytvoří v domovském adresáři profil Thunderbirdu (pokud neexistuje)
  - Pak stačí spustit Thunderbird s parametrem -profile a cestou k tomuto profilu – uživatel nic nemusí nastavovat

Mozilla Thunderbird

Současný stav

- E-mail služby možné používat odkudkoliv z Internetu
- Používání LDAP adresářů
  - Výhoda aktuálních informací z eDirectory oproti neaktuálním lokálním adresářům; lze použít externí LDAP
- LDAP lze používat odkudkoliv z Internetu
  - Uživatelé si mohou v poštovním klientu zjistit informace o jiných uživateli (e-mail, telefon, oddělení atd. podle přístupových práv do eDirectory)
- Používání antispamových filtrů v Thunderbirdu
- Uživatelé spokojeni

Mozilla Thunderbird

Zdroje informací

Mozilla Thunderbird

- <http://www.czilla.cz>
- <http://www.mozilla.com>

NetMail

- <http://www.messagingarchitects.com> (M+NetMail)

Mozilla Thunderbird

Mozilla Thunderbird ke stažení:

- <http://www.czilla.cz>
- <http://www.mozilla.com>

The background of the slide is a solid green color with a subtle, abstract pattern of overlapping, semi-transparent white and light green curved shapes that create a sense of depth and movement. The text "SUSE Linux" is centered on the right side of the slide in a white, sans-serif font.

SUSE Linux

SUSE Linux

- Velcí zákazníci přijímají Linux
  - Amazon, Etrade, Debeka, Google.com, vládní sektor v Německu, Automobilka PSA Peugeot Citroen, obchodní řetězec Wal-Mart, Německé aerolinie, ...
- Linux
  - Nižší náklady
  - Vyšší bezpečnost
  - Nezávislost na dodavateli

SUSE Linux

SUSE Linux Enterprise

- SUSE Linux Enterprise Server
- SUSE Linux Enterprise Desktop
  - Ideální pro korporátní prostředí

openSUSE

- Ideální pro domácí použití

SUSE Linux

Zdroje informací

- Internet
  - <http://www.novell.cz>
  - <http://www.novell.com/linux>
  - <http://www.suseportal.cz>
  - <http://suseserver.cz>
  - <http://susedesktop.cz>
  - <http://www.opensuse.cz>
- Dokumentace
- Autorizovaná školení: <http://www.oksystem.cz/skoleni>
- Literatura

SUSE Linux

SUSE Linux si můžete stáhnout zde:

- <http://download.novell.com>
- <http://www.suseportal.cz>

SUSE Linux Enterprise Server

SUSE Linux Enterprise Server

- Vysoce spolehlivý, bezpečný a škálovatelný linuxový server
- Ideální k nasazení v korporátním prostředí
- Snadná instalace a konfigurace – YaST
- Podpora silné společnosti

SUSE Linux Enterprise Server

- SLES se v korporacích používá jako server s nejširším záběrem: databáze, file servery, administrace, web atd.
- SLES umí pracovat s více jak 10 TB operační paměti
- Virtualizační systém XEN (Open Source)
- Důraz na bezpečnost
- SLES jako první získal ocenění EAL4+ (nejvyšší bezpečnostní ocenění pro veřejně dostupné systémy)
- AppArmor – zabezpečení aplikací (řešení od vývojářů Novellu) - zabezpečení aplikací před dosud neznámými bezpečnostními hrozbami, dovolí dělat aplikacím jen to, k čemu jsou určeny

SUSE Linux Enterprise Server

MěÚ Turnov používá

- OES SLES 9 SP2
  - Souborový server, web server Apache, MySQL, PHP, plánuje se Firebird
- SLES 10 SP 1
  - GIS
- Velmi snadné nasazení, díky YaST snadná konfigurace a instalace dalších balíčků

SUSE Linux Enterprise Desktop

SUSE Linux Enterprise Desktop SLED 10

- Linuxový desktopový operační systém
- Novell klient 2.0
- Beagle – umí indexovat dokumenty OpenOffice a další, umí indexovat domovský adresář, i na obsah (dá se určit, co má indexovat)
- OpenOffice
  - Vylepšená kompatibilita s MS OFFICE
  - Podpora Visual Basic maker (pro čtení dokumentů od uživatelů, kteří ještě dosud používají MS OFFICE)
  - Vylepšený výkon
- V SLED OpenOffice hned k dispozici

SUSE Linux Enterprise Desktop SLED 10

- Vylepšená ergonomie ovládání
- Postaveno na GNOME (lze používat i KDE)
- Lze přepínat VPN (pokud je dostupná nějaká bezdrátová síť, lze mezi nimi přepínat velmi rychle)
- Vylepšené přepínání aplikací
- Xgl – akcelerovaná grafika
- Snadná instalace a konfigurace – YaST
- Podpora silné společnosti
- Pro hladký přechod z Windows na Linux se doporučuje nasadit někde stranou aplikační terminálový server

SUSE Linux Enterprise Desktop

MěÚ Turnov používá

- SLED 10 SP1
  - Veřejné počítače v informačním středisku
    - Internet
    - OpenOffice
    - Zapnuto XGL
    - Přiloženy produktové prospekty SLED
    - Od doby instalace fungují bez jediného problému
  - Servisní tým
    - Používá se pod ním, co se dá, testují se aplikace

SUSE Linux Enterprise Desktop

Možnosti nasazení SLED na MěÚ Turnov

- MěÚ Turnov provozuje velké množství specializovaných aplikací pro veřejnou správu:
  - BACH, Crypta, DATAPROT, FISO, GORDDP, GORKDG, GORKXF, GORUCR, GORVYK9, home Bank, INISOFT, KEO, KVASAR, NZSERVIS, Ovzdusi, PCSYSTEM, Pokladna (GORDIC), SWAN, UMZDYKT, Yamaco
- To vyžaduje speciální řešení:
  - Alternativa pro Linux
  - Wine
  - Terminálový provoz Windows aplikací – aplikační terminálový server

SUSE Linux Enterprise Desktop

Možnosti nasazení SLED na MěÚ Turnov

- MěÚ Turnov provozuje aplikace, které mají linuxovou alternativu:
  - Acrobat Reader   Acrobat Reader
  - Mozilla Firefox   Mozilla Firefox
  - Mozilla Thunderbird   Mozilla Thunderbird
  - OpenOffice.org   OpenOffice.org
  - Lotus Notes 5   Lotus Notes (od verze 8)
- MěÚ Turnov provozuje nebo používá speciální aplikace, které jsou pravděpodobně na straně klienta nezávislé na platformě:
  - Interní spisová služba (do budoucna ano), RŽP (nevyzkoušeno), Oknouze (nevyzkoušeno)

SUSE Linux Enterprise Desktop

Možnosti nasazení SLED na MěÚ Turnov

- Další webové aplikace fungující ve Firefoxu
- MěÚ Turnov provozuje aplikace, které lze provozovat pod wine:
  - ASPI klient
  - Lotus Notes 4.6 a 5
- MěÚ Turnov provozuje DOS aplikace, které lze provozovat v emulátoru DOSu dosbox:
  - Dochazka
  - PCSYSTEM (není zatím vyzkoušeno)
  - UMZDYKT (není zatím vyzkoušeno)

Co dál?

Co dál?

- Naplňování vize jedné sítě a jediné identity
  - Identity Management
  - Secure Login
- Virtualizace, konsolidace serverů
  - OES 2 – Virtualizace XEN
- SLED – vyřešení aplikací
- OES 2 (NetWare 6.5 SP7, SLES 10 SP1)
  - Virtualizace XEN
  - DTS – Dynamic Storage Technology
  - Domain Services for Windows

The background is a solid green color with several overlapping, semi-transparent, curved shapes that create a sense of depth and movement. These shapes are in various shades of green, from a darker forest green to a lighter, almost white-green, and they appear to be layered on top of each other. The overall effect is a modern, abstract design.

Dotazy

Město Turnov

Město Turnov

A. Dvořáka 335

511 22 Turnov

Město Turnov